

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodicals Division
Washington, D. C. 20540

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Rugpjūčio-August 9, 1976 m.

NO. 187

ŠACHUI BŪTINAI REIKALINGI JAV GINKLAI

ITALIJOJE SENATAS PATVIRTINO VYRIAUSYBĘ

ROMA. — Italių ministerio pirmininko Giulio Andreotti sudaryta vyriausybė buvo patvirtinta Italijos senato 136 balsais prieš 17. Italijos vyriausybės patvirtinimo klausimas dar turės būti balsuojamas atstovų kameroje.

Birželio mėnesyje vykę rinkimai Italijoje, komunistų partijai suteikė 34% visų balsų, o valdančioji krikščionių demokratų partija, kurią palaiko katalikų Bažnyčia, — 38%. Tuo būdu nei viena partija negavo balsų daugumos.

Krikščionių partijai nepavykus sulipdyti kelių partijų vyriausybę, ji buvo sudaryta iš vienos krikščionių partijos bei jai pritariančių žmonių, bet pirmą susitarus su komunistų partija, darant jiems nuolaidas Italijos parlamento komisijose ir pasizadėjus įgyvendinti krašte reformas, priimtinas komunistams.

Italijos komunistų partijos taktika

Italijos komunistų partija, gavusi valdyti Parlamento svarbias komisijas ir krikščionių demokratų partijos pasizadėjimą, pravesti krašte reikiamas ir griežtas reformas, paremė Andreotti vyriausybę, nedalyvaujant vyriausybės patvirtinimo bei pasitikejimo balsavime. Tai pirmą kartą per 30 metų Italijos parlamento istorijoje atsitikimas, kad Italijos komunistų partija nebalsavo prieš vyriausybę. Komunistai turėdami veto teisę parlamente, surinkę 34% Italijos rinkimų balsų, dar ir šiame vyriausybės patvirtinimo balsavime paliko laisvas rankas.

Ministeris pirmininkas Giulio Andreotti, prieš balsuojant pasitikejimą, parlamente pasakė, kad negalint sudaryti koalicinę partijų vyriausybę, ją teko sudaryti vienai krikščionių partijai, turint omenyje degančius krašto reikalus.

Nubaudė bombininką

MILWAUKEE. — Buvęs Wisconsin universiteto studentas D. S. Fine Madison teismo, Wisconsin, buvo nubaustas 7 metais sėdėti kalėjime. Jis 1970 m. rugpjūčio mėn., kartu su K. L. Armstrong, susprogdino prikrautą dinamito sunkvežimį prie Madison universiteto laboratorijų ir tyrinėjimo rūmų. Sprogdinimas buvo toks galingas, kad suardė visus milijonus dolerių vertės tyrinėjimų įrengimus ir užmušė fiziką ir tyrinėtoją Robert Fassnacht.

Laboratorijos ir tyrinėjimų įrengimai priklausė JAV armijai ir ji tyrinėjo armijos pavestus darbus.

Bendrininkas Armstrong jau anksčiau teismo buvo nubaustas 23 m. kalėjimo bausme.

Šiltas

Saulė teka 5:50, leidžiasi 8:02

Nesaugios atominių bombų jėgainės

WASHINGTONAS. — Amerikos kongreso paskelbtoje informacijoje sakoma, kad Amerikoje veikiančios atominių kūrų varomos jėgainės nėra pakankamai apsaugotos nuo teroristų ir sabotажnikų. Jėgainė saugo tik du vyrai, ginkluoti rankiniais šaunamais ginklais. Tuo tarpu teroristai gali užpulti automatais, granatomis ir net helikopteriais, pavieniai ir grupėmis. Lygiai nėra pakankamos apsaugos ir prie atominės žaliavos sandėlių.

Taipgi atominės jėgainės vedama ataskaita nėra tiksli. Ji tiksliai neparodo atominių kūrų nuostolių ir todėl negalima manyti, kur tas kuras ir kiek dingę: ar jis išlėkė oru, ar jis buvo „nudaistas“ atominės bombos gamybai.

Ispanijoj diktatūra priveisė komunistų

Madridas. — Ispanijos komunistų partija, kaip sakoma, yra palikta už įstatymo ribų. Ji oficialiai, viešai negali nieko daryti, bet jos veikla pasireiškia pogrindyje. Jie siekia padvigubinti savo partijos narių skaičių, kurių dabar yra 150.000, pasak išėjusio iš kalėjimo vieno komunistų partijos nario.

Ispanijos komunistų partijos veikėjo Simon Sanchez Montero pareiškimu, Ispanijos pogrindžio darbininkų unija turi vieną milijoną narių. Montero kalėjime išsėdėjo 20 metų. Jis ir kiti du komunistų veikėjai buvo tarpe tu 50-ties paleistų. Kalinių, paskelbus karaliui Juan Carlos I politinę amnestiją. Kiti politiniai kaliniai, kuriuos palietė amnestija, buvo išleisti rugpjūčio 5, kurių tarpe yra vaskų komunistų partijos lyderis Jose Unanue ir Galicijos provincijos komunistų partijos bosas Santiago Alvarez.

Nepritrūks pinigų

ČIKAGA. — Čikagos ir apylinkių taupymo skolinimo bendrovių informaciniai laikraštukai sako, kad atšventus darbo dieną ir pagyvėjus namų pirkimo-pardavimo prekybai, pinigų tiems reikalingas skolinimo bei taupymo bendrovių spintose nebus trūkumo. Tera tik neaiškus ateities klausimas: kaip gyvai pasireikš namų prekyba ir kiek bus trumpais terminais išduodamų bankuose paskolų nušimčiai, kurie paskutiniu metu nėra pastovūs — tai kyla, tai krenta.

Demokratų partijos kandidatai kraštui valdyti. Kairėje matome viceprezidentą sen. Mondale, o dešinėje Jimmy Carter, kandidatas prezidento pareigoms. Lietuviai ir kitų Palatijoje krašto demokratų yra susirūpinę Carterio pareiškimu „nekviešti atakoms rusų Rytuose“. Iki šio metu buvusios Amerikos administracijos nepripažino sovietų valdžią karo metu pagrobų Rytų Europos žemių ir paverstų tautų.

PIETŲ AFRIKOJE JUODŽIAI PRIEŠINASI POLICIJAI

Reikalauja „laisvės šiandien“, kad būtų paleisti studentai iš kalėjimų

JOHANNESBURG, Pietų Afrika. — Soweto miestelyje pradėjo maištauti juodžiai jau trečia diena ardo kelius ir naikina susisiekimą telefonais.

Maištaujantieji pradėjo demonstracijas Johannesburgo priemiestčiuose, o dabar jau tas demonstracijas ruošia Soweto miestelyje.

Pirmon eilen, jie reikalauja „Laisvės šiandien“, bet ne prižadų. Be to, policija yra suėmusi visą eilę studentų, kurie praėjusią dieną pradėjo Soweto demonstracijas, uždare mokyklas, pakenkė prekybai ir darbui. Policija nustatė, kas tas riaušies riuošė, o dabar traukia juos atsakomybėn. Policijai teko atvilkti į sostinės priemiestį šarvuoti automobili, kad išvaikytų demonstruojančius juodžius.

Ugandoje užmušta virš 20 studentų

DARES SALAM, Tanzanija. — Liūdininkai tvirtina, kad Ugandoje, Makerere universitete, karo policija užmušė nuo 20 iki 100 studentų, kai kilo riaušės dėl diktatoriaus sūnaus Tabano konflikto. Šio universiteto studentai pareikalavo, kad Tabanas pasišalintų iš universiteto, nes jis esąs visiškai bemokslis, neturįs pačių pagrindinių žinių. Jis turi kelis metus praleisti pradžios ir paruošiamosiose mokyklose, o vėliau ateiti į universitetą.

Tabanas, studentų išvartas, pasiskundė tėvui, Ugandos diktatoriui Idi Aminui, Praeiš penktadienį pastarasis pasiuntė gerai ginkluotus karą policininkus, kurie vietoje nušovė virš 20 jaunuolių, o kitus sunkiai sužeidė. Kiti tvirtina, kad užmuštų skaičius siekia iki šimto. Dingo iš universiteto matematikos mokytoja Bukeniya. Prasidėjus terorui siausti Makerere universitete, kitų krašto studentai išvažinėjo namo.

Užsienis patenkintas Amerikos ūkiu

PARYŽIUS. — Paryžiuje centrą turinti ekonominio bendradarbiavimo ir išvystymo organizacija, atstovaujanti 24 pramoningus kraštus, stebėdama ir tyrinėdama pasaulio ekonominius reiškinius, prieina išvados, kad JAV ekonominis atkūrimas yra stipresnis negu buvo tikėtasi ir kad jis tokiais pat žingsniais keliaus ir ateinančiais 1977 metais.

Organizacijos ekonomistai tik prisibijo, kad Amerikos atgijantis ir stiprėjantis krašto ūkis gali kartu atgaivinti ir infliaciją, kuri lengvai gali persimesiti į Europą. Bet jie mano, kad Amerikos prezidento Fordo administracija ir kongresas steniasi prisilaikyti infliaciją varžančių taisyklių, kas jiems suteikia ateities gerų vilčių.

Rodezija nori kalbėtis su JAV

Salisbury. — Rodezijos ministeris pirmininkas Ian Smith rugpjūčio 5 išreiškė viešai norą kalbėtis su JAV, tikslu greičiau sutvarkyti dešimt ir pusę metų užtrukusį rasinį ginčą. Jis sveikintų ir mielai priimtų JAV pastangas išrišti Rodezijos 6 milijonų juoduojų ir 278.000 baltųjų kvičius.

Ministeris pirmininkas Smith pareiškdamas savo pageidavimus, dar pasakė: „Laisvasis pasaulis, sėdėdamas šalia, leidžia priėjimas užimti pietinę Afriką. Tai pradinis ženklas laisvojo pasaulio pabaigos.“

Smith įspėjo, kad perankstas valdžios suteikimas Rodezijos juodiesiems, ne išvengiamai veda į chaosą ir tarpautinį susikirtimą, daug didesnėje skalėje, kaip Angoloje kad buvo.

JAV nepripažįsta Smith vyriausybės ir vengia tiesioginių ryšių.

JIS SUTINKA PARDUOTI GAZOLINĄ, BET NORI MODERNIŲ GINKLŲ

Nori nuolaidų, bet Irano produktams nesirengia daryti jokių nuolaidų

TEHERANAS, Iranas. — JAV nėra kitos išeities, kaip teikti didelių kiekių modernių ginklų Iranui, — spaudos atstovams pareiškė Irano šachas Fahlavi. — Jeigu Iranas negaus tų daugiau ginklų, tai jis, kaimynų smarkiau spaudžiamas, subyrėtų.

Japonijoje suimtas gubernatorius

TOKIO. — Japonijos gubernatorių sąjungos pirmininkas ir Fukushima valstijos gubernatorius rugpjūčio 6 buvo suimtas, kaltinant jį paėmus 60.000 dol. kyšio. Gubernatorius Morie Kimura, 76 m. amžiaus, yra 22-as iš eilės asmuo suimtas minėtoje provincijoje, 100 mylių į šiaurės rytus nuo Tokijo, aiškinant Lockheed bendrovės kyšius ir valdžios bei valdininkų korupciją arba papirkimus.

Lockheed bendrovės kyšiai neturi nieko bendro su tais Fukushima provincijos suėmimais, bet jie daromi tuo pat laiku, iškilus Lockheed skandalui, norint apjuodinti dabar vyriausybės sėdinčią partiją turint omenyje būsimus gruodžio mėnesį parlamento rinkimus.

Alta ir Lietuviai Bendruomenė

JAV LB krašto valdybos pirmininkas Juozas Gaila atsiuntė raštą Amerikos Lietuviai Tarybos pirm. dr. Kazuii Bobeliui, kviesdamas pasitarimui su LB krašto valdyba Eucharistinio kongreso metu.

Amerikos Lietuviai Tarybos pirmininko vardu atsakydamas Altos sekretorius kum. Adolfas Stašys savo rašte pažymėjo, kad principu Amerikos Lietuviai Taryba sutinka, jog pasitarimai tarp JAV LB krašto valdybos ir Altos yra reikalingi ir gali būti naudingi bei ateities veiklai reikšmingi, tačiau bus netrukus sudaryta nauja LB krašto valdybą ir bus tiksliau, vaisingiau pasitarimus pravesti su ja, ypač, kad dabar LB raštas gautas tik liepos 26 d. ir per trumpas laikas tiems pasitarimams pasiruošti iki Eucharistinio kongreso, kurio pradžia rugp. 1 d.

ALT Informacija

Venecueloje pagrobė amerikietį

KARAKAS. — Venecuelos sostinėje Karakas įsėinančio laikraščio Ultimas Noticias pranešimu, vasario 27 d. pagrobtas iš Ohio kiles amerikietis prekybininkas W. F. Niehous yra gyvas ir sveikas.

I minėto laikraščio redakcija atsiųstame prekybininko Niehous pranešime dar sakoma, kad joks grobikų grupės narys nėra suimtas ir kad sąryšyje su pagrobimu suimtieji asmenys, įskaitant du Venecuelos kongresnarius, yra nekalti.

DEL JAUNIMO KONGRESU

SKAITYTOJŲ BALSAI

Atskirų asmenų ar organizacijų visuomeninę veiklą vertinant išlaikyti šimtaprocentinį objektyvumą labai sunku. Tačiau su vertinimu eidami į viešumą, turėtume kiek galima objektyvumo siekti.

Dažniausia neobjektyvumas iškyla iš vertintojo simpatijų rengėjui ar išpildytojui, bet ne pačiam tikslui, kuriam rengiama skiriamas. Mūsų veikloje tai tapo dažnu reiškiniu, ypač dabartinis skaldymosi ir nesutarimų laikotarpis.

Žodį jaunimas, svarstant mūsų tautinės gyvybės ateities klausimus, išlinksniuojame vi suose linksniuose ir visose linksniuotėse, tačiau kai paliečiamas Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas, suradę kongresų atsiradimo šaknis, atsiranda kongresų reikšmės vertinimo, neobjektyviai žvelgiančių.

Nebūtina viskam pritari

Jaunimo kongresus, ar vien praėjusį vertinant, nebūtina šimtaprocentiniai viskam pritari ir viską tik ginti. Vieno ar kito akimis žiūrint, dirbančių visada padarys klaidų ar ba veiksmų, kuriems negalima pritari. Man atrodo, kad Pirmojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongreso rengėjams nereikėjo užmiršti Pirmojo JAV ir Kanados lietuvių jaunimo kongreso, įvykusio I-sios JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventės išvakarėse. Antrajame Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongrese pradėta organizuoti Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungą, vargu ar derinama su tautinio vienytiškumo siekiama Lietuvių Bendruomenės idėja. Tačiau tai nei kiek nemažina jaunimo kongresų reikšmės.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresų reikšmė, visam, ne savo tautos žemėje gyvenančiam lietuvių jaunimui, labai svarbi ir didelė. Jaunimo kongresai yra vienos iš šviesiausių mūsų veiklos apraiškų.

Žinoma, su kongreso surengimu visos lietuvių jaunimas staiga nepasikeičia lietuviškai, o nuo savo tautos nusigrįžę visi neatsisuka atgal. Bet kongresus rengiant sudarytas lietuvių jaunimo judėjimas ypatinai tautiniai sustiprina tą jaunimą, kuris dar jaučiasi esąs savo tautinėje bendruomenėje. Net lituanistinėse mokyklose buvo jaučiamas mokinių pavydas tiems jaunuoliams, kurie yra truputį vyresni ir gali dalyvauti kongresų rengimo darbuose ir kongresuose.

Pritaikyti kongresų programą, kad ji šimtaprocentiniai patiktų jaunimui ir vyresniesiems tikrai neįmanoma. Tačiau nėra abejonų, kad rengėjai stengiasi atsiekti geriausių rezultatų.

Praėjusiojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongreso, surengto Pietų Amerikoje, tapo dideliu tautinio atgimimo srove.

tenyksišiam lietuvių jaunimui. Vien parengiamieji darbai išjudino daugumą Pietų Amerikos lietuvių jaunimo.

Objektyviai praėjusį ir prieš buvusius jaunimo kongresus vertinant, jais tegalime tik pasidžiaugti ir pasididžiuoti, nes jie yra mūsų tautinio gyvumo ir organizuotumo akivaizdus parodymas.

Ar pateisino išlaidas

Renginiai, nors ne visi, duoda pajamas ir sudažo išlaidas. Pradėjus statyti operas lietuvių kalba, pasigirdo priekaištų Chicago Lietuvių Operai, kad pastatymams per daug išleidžiama pinigų, kurie galėtų būti panaudoti geresniam tikslui. Priekaištaujama buvo užmirstant, kad jeigu opera nebūtų statoma, tie pinigai niekada nebūtų buvę sukelkti, todėl nebūtų galėję tarnauti tokiam tikslui. Operos mylėtojai pirkto bilietus, skyrė aukas ir tai buvo skirta tik operai.

Per dvidešimt metų Chicago Lietuvių Opera išvarė plačią vagą mūsų kultūriname gyvenime ir jokia kita veiklos sritis dėl to finansiniai tikrai nenukentėjo.

Spaudoje buvo rašyta ir priekaištauta, kad Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresai sudažo labai daug išlaidų, daug kainuoja. Ir, kad kongresams išleidžiamas sumas galima būtų panaudoti švietimui ar kitiems būdiniams mūsų tautiniams reikalams.

Tiesa, kad jaunimo kongresai daug kainuoja, bet ar sukelto lėšos aukų ar renginių pavidalu ką nors nuskriaudė? Aišku, kad ne.

Rengėjai botagu nei vieno iš lėšoms telkti renginį nevarė ir parsimetę iš pinigines nei iš vieno aukos neišplėšė. Kiekvienas ir renginį ėjo ar auką davė laisva valia. Kongreso rengiant suprantama, kad nebūtų išlaidų, bet taip pat nebūtų ir lėšų sutelktų.

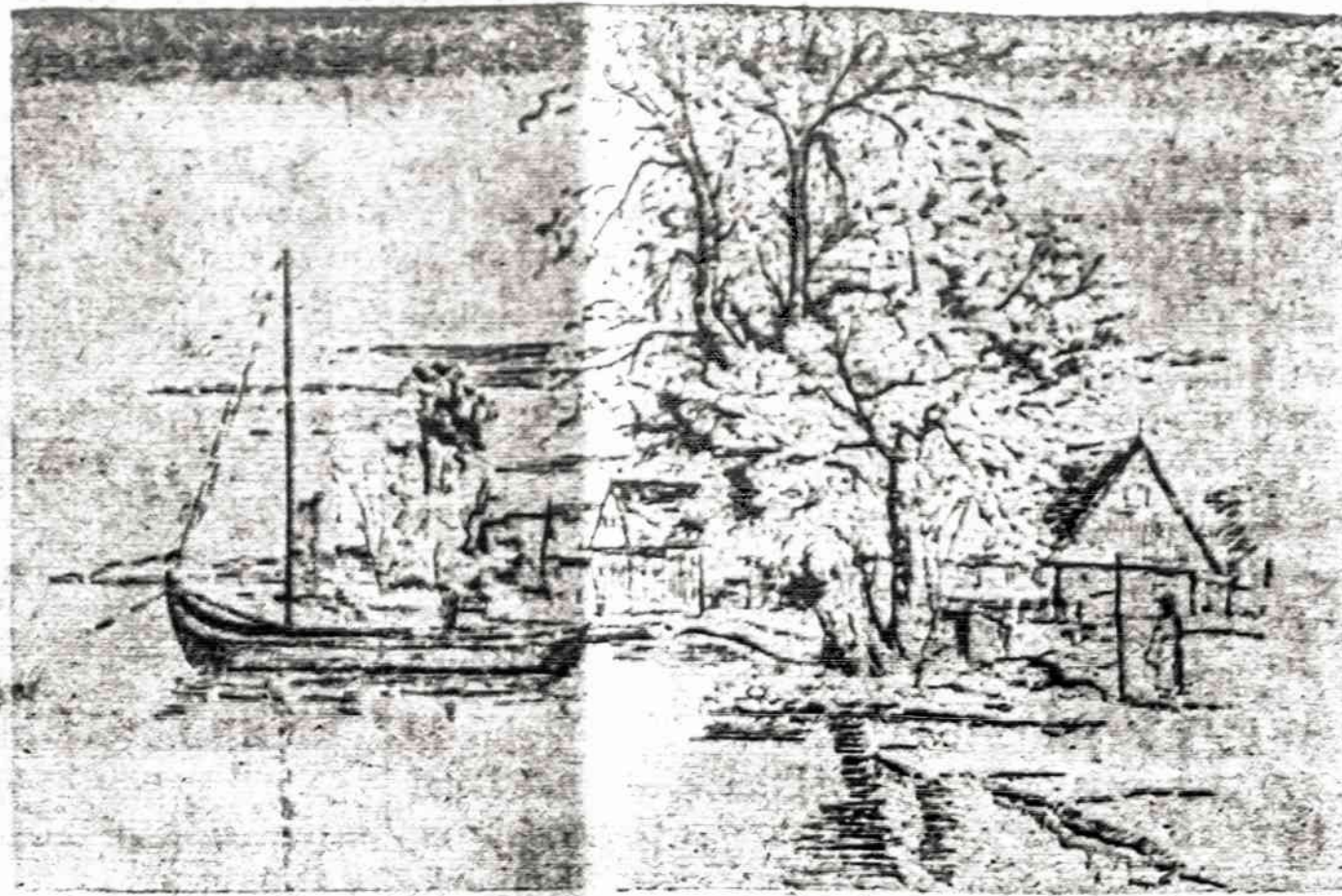
Jaunimo kongresų, kaip ir operos, lėšų reikšmė labai aiški. Jeigu visuomenė aukuoja ir rėmė, reikiama suprato ir vertino užsimečią įvykdyti užduotį.

Iškelti rengtų jaunimo kongresų programų, jų išpildymo ar rengimo eigos klaidas verta tam, kad jos nepasikartotų kitus kongresus rengiant, bet kelti kongresų reikalingumą ar susidarančių išlaidų pateisinimo klausimą tikrai neverta.

Praėjusiojo jaunimo kongresai įrodė jų reikalingumą ir naudingumą ir jais galime pasidžiaugti, o ateityje įvykstantiam Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresui palinkėti sėkmingo susiorganizavimo.

Jonas Jasaitis

• Barcelonos vaisių pardavėjų savo prekybos įrengimą Kolumbo laivo Santa Maria repelike.

Ant Kuršmarių kranto

Kanados naujienos

SLA 72 kuopos gegužinė buvo sėkminga

HAMILTONAS, Ont. — Š. m. liepos 25 d. SLA 72-ą kuopą suruošė gegužinė A. Padolskio sodyboje, Paris, Ont. Tą dieną oras irgi buvo idealiai gražus. Iš pat ryto iki vėlaus vakaro saulė švietė. Svečiai į gegužinę ėmė rinktis 11:30 iš ryto. Pirmieji svečiai atvyko K. Jurkštas ir M. Kuprenas su šeimos iš Toronto. Gegužinės šeimininkės: Z. Ulbinienė ir D. Dauginienė 2 valandą jau turėjo paruošusias karštus valgius ir svečiai medžių pavėsyje pasėdėjo. Šeimininkės buvo patenkintos, nes svečiai visą maistą sunaudojo. Šeimininkės bavo ir komplimentų: „Jei ir kiais metais būsite su tokia gardžiu maistu — iš namų nesivešime“.

SLA 72 kp. gegužinė buvo gausi svečiais. Paris ir Brantford miestuose lietuvių nedaug, bet aktyviau dalyvavo ir parėmė gegužinės ruošą. Jiems yra ir pasididžiavimas, kad į Paris, A. Padolskio sodybą kas metai suvažiuoja daug svečių ir kas metai per gegužinę prisimena kenčiančius brolius seses Sovietų okupuotoje Lietuvoje. Kas metai prisimena vieną sovietų nu-

teistą ir pagerbia jo vardą jam žina Kanados Lietuvių Fondą, įnešdami po 100 dolerių.

Tremtinės lietuvių pagerbimas

Prie gegužinės pasisekimo reikią pridėti ir tą, nes visa ruošą vyko Lietuvos laisvės kovotojų, Lietuvos okupanto — sovietų nuteistos ir iš Lietuvos į Sovietų Rusiją vergo darbams išremtos Nijolės Sadūnaitės garbei.

Šio 20 amžiaus civilizacijoje nėra kitos tautos pasaulyje, kuri taip sadietiška kankintų pavergtos tautos kaip kad daro komunistinė Sovietų Rusija.

Nijolės Sadūnaitės vardas už jos drąsų Lietuvos okupantų — Sovietų Vilniuje suruoštamame teisme pareiškima, jels istorija. Štai keletas žodžių iš N. Sadūnaitės pareiškimo sovietų suruoštamame teisme: „Kovoti už tiesą nėra nusikaltimas. Varžyti žmonių laisvę yra nusikaltimas. Ne aš turiu būti teisama, bet tie, kurie man suruošė teismą. Meilė žmonėms — visų didžiausioji meilė, o kovoti už žmonių teises gražiausioji meilės daina. Tegu ji skamba mūsų širdyse, tegu niekad nenuityla“.

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juožas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis suradė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 ps. knygelę, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina \$2.00. Knygelę jums bus pasiųsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu:

NAUJENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelatu J. B. KONČIAUS knyga

ATSIMINIMAI IS BALFO VEIKLOS

401 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kietai viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtinui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei prisiųsė čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

KNYGOS ANGLŲ KALBA

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių aprašymai, palmti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai iliustruota. 150 ps. Kaina \$2.50.

Dr. Juozas B. Končius, HISTORY OF LITHUANIA. Lietuvos istorijos santrauka nuo pat senųjų amžių iki pokario metų. Vidutinio formato, 142 ps., kainuoja \$2.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto brožai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 ps. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsiuntus čekį ar piniginę perlaidą.

NAUJENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

ROCKFORD, ILL.

Nors spaudoje gana plačiai idealy, už kuriuos ir lietuvių tauta yra išlicijusi upes kraurus 200 metų nepriklausomybę.

Mes priminėme mūsų negimę tautą ir mūsų tautos laisvę, kuriame, dėka Chicago, lietuvių skaitlingai dalyvavo. Aš pat norėčiau nors keletą žodžių priminti įvykusį parodą.

Mes Rockfordo lietuviai savo skaičiumi esame labai maži ir nuolat mažėjame, todėl ruošdami įvairius minėjimus ar pasirodymus negalime apskaiti be tautos. Kiekvieną kartą kalbėtojai ar meninės jėgos iš kitų vietų, o ypač iš Chicago, talkininkauja mūsų didesniems pasirodymams, kuriuose be mažų išimčių vyrauja lietuviškai kalbanti publika.

Įvykęs paradas buvo visiškai skirtingo pobūdžio. Tai buvo demonstracija Amerikos visuomenės. Tai buvo įvykis, kuris dar ir šiandien labai plačiai ir palankiai prisimenamas. Gal kam atrodo, kad nieko ypatingo neįvyko. Išsiriškiavo, praėjo, publika paplojo, pasidalinta įspūdžiais, išsiskirstė kiekvienas savo keliais, tuo viskas ir baigėsi. Taip galvodami mes klystume, nes šios eisenos reikšmė ir atsiektas tikslas yra daug didesnis už paprastą pasivaikščiojimą.

Visų pirma mes parodėme dekingumą ir pagarbą šiam kraštui, į kurį daugelis iš mūsų atvykę kaip šlapi viščiukai žengė pirmuosius žingsnius. Nors ir nemokėdami šio krašto kalbos, niekas mūsų neregistravo, nepersekiojo, netardė ir netrukdė. Turėjome ir turime pilną laisvę. Galime laisvai įsikišti, kas yra gera ar bloga ir išmėti, neti, ar gerbi, suprasti ir būti dėkingi Amerikai.

Antra, mes taip pat parodėme Amerikos visuomenai, mūsų dingą lietuvių tautos būdą, vėliną siekimą ir gerbimą laisvės.

Lietuviams pageidaujant ir kitais metais susirinkime į A. Padolskio sodybą pabendrauti. J. Šarapnickas

(Nukelta į 2 ps.)

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didesnius darbus. Pirmia, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

TEL. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokį knygų spintą ar lentyną.

Aleksandras Pakalniškis, MES GRĮŽTAME. Idomių jaunų dienų atsiminimai ir įvykių bei vietų aprašymai, skaitomi kaip romanas. 387 ps. Kaina \$5.

A. Pakalniškis, METAI PRAEITYJE. Netolimų įvykių prisiminimai laiko įvykių Lietuvoje ir Vokietijoje aprašymai, suskirstyti į 12 dalių. 296 ps., kaina \$5.

Dr. Kazys Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS. II tomas. Gražiai viršeliais. 338 ps. Kaina \$6.00. Minkštais viršeliais. 338 ps. Kaina \$6.

Prof. Vaclo. Biržika, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA. I dalis. 208 ps., įršta — \$3.00, minkštais viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 ps., įršta — \$3.00, minkštais viršeliais — \$2.00.

Henrikas Tomas — Tamašauskas, LIETUVIŠKASIS PAMARYS. Pakalniškis ir Labugos apskritys su idomiomis aprašymais, iliustracijomis ir dokumentacija. 338 ps., kaina \$6.

P. Kesiūnas, TARP ŽALVŲ PALAPINIŲ. Trijų dalių Lietuvos partizanų buities romanas 292 puslapiai. Kaina \$3.

Janina Maronė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai 170 ps.

M. Gudelis, POVLAS MILERIS. biografinis brožuai 232 puslapiai

Knygas užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaidoms.

NAUJENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6190

NAUJIENOS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60606 Telephone MA 1-4100
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year. \$16.00 per six months. \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year. \$14.00 per six months. \$7.00 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$32.00
pusei metų	\$17.00
trims mėnesiams	\$9.00
vienam mėnesiui	\$3.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

GAILA PANORO TARTIS

Juozas Gaila, jau seniai turėjęs padaryti savo darbuotės atskaitą ir atsistatydinti iš JAV Lietuvių Bendruomenės pirmininko pareigų, bet tas pareigas, terminui seniai pasibaigus, vis dar tebeieina, panorą sukviesti Eucharistinio kongreso metu pasitarimą su Amerikos Lietuvių Tarybos atstovais. Eucharistinis katalikų kongresas prasidėjo šių metų rugpjūčio 1 dieną, o Gailai atėjo į galvą kviesti ALTO atstovus liepos 26 dieną. Kol laisčas pasiekė Chicago, jau buvo liepos 28 diena.

Jeigu Gaila būtų norėjęs tartis su ALTO atstovais, tai jis būtų radęs laiko ir progos anksčiau su jais susitikti ir pasitarti. Greičiausiai, kad ir šitas jo kvietimas buvo atliktas tikrai pro forma, kad vėliau galėtų pasigirti, jog kvietė ALTO pirmininką ir pasitarimą, bet pastarasis nesiteikė atvykti. Gaila žino, kad didelė ALTO valdybos narių dauguma dirba. Labai užimtas yra ir ALTO pirmininkas. Manyti, kad į tris dienas dirbantį žmonės galės atsipalaiduoti iš pareigų ir skubėti į Eucharistinį kongresą, kad galėtų pasimatyti su Gaila, gali tik pats Gaila. Kiti organizacijų atstovai reikalingi daugiau laiko, kad galėtų aptvarkyti savo įsipareigojimus kasdieniniame darbe ir skubėti į pirmininko nežinia kokius pasitarimus.

Kai buvo laikas pasitarimams, kai ALTas kvietė Bendruomenės atstovus sueti ir aptarti pačius svarbiausius Amerikos lietuvių veiklos klausimus, tai Gaila tada nesiteikė to padaryti. Jis galėjo tartis su įtakingesniais Amerikos lietuvių politikos veikėjais, kai atvyko į Chicago ir suskaldė JAV Lietuvių Bendruomenės Cicero ir Marquette Parko apylinkes. Jis galėjo pasitarti, ir kai jo pakviestas Algimantas Gečys ALTO pirmininką žemino ir Alto vedamą darbą visai nuvertino. Gaila žino, jog tai buvo joks visuomeninių reikalų tvarkymas. Tai buvo tų reikalų ardymas. Jis būtų galėjęs Gečį, kaip nemoką, atleisti iš pareigų, atvyti į ALTO centrą ir aptarti tolimesnį lietuvių darbą, bet Gaila to nepadarė. Tada Amerikos Lietuvių Bendruomenė jo buvo praskelta, bet dar nebuvo suskaldyta. Jeigu Gaila būtų parodęs bent trupinėlį geros valios, tai jis galėjo Bendruomenę sulai-

kyti nuo skilimo, suderinti jo vadovaujamą grupę veiklą su kitų lietuvių veikla.

Bet Gaila to nepadarė. Jis net nekreipė jokio dėmesio į veiklių Bendruomenės atstovų spaudoje ir susirinkimuose keliamą balsą apie reikimą sueti ir aptarti, kas bus toliau daroma. Šiandien, kada JAV Lietuvių Bendruomenė jau reorganizuota, kai ji pastatyta ant žymiai teisingesnių dorovinių ir teisinių principų, Gaila panorą tartis. Pirma, aišku, jam reikėjo susitarti su reorganizuotos Bendruomenės vadovybe ir įtakingesniais veikėjais, o nesiekti pasitarimų su Amerikos Lietuvių Taryba.

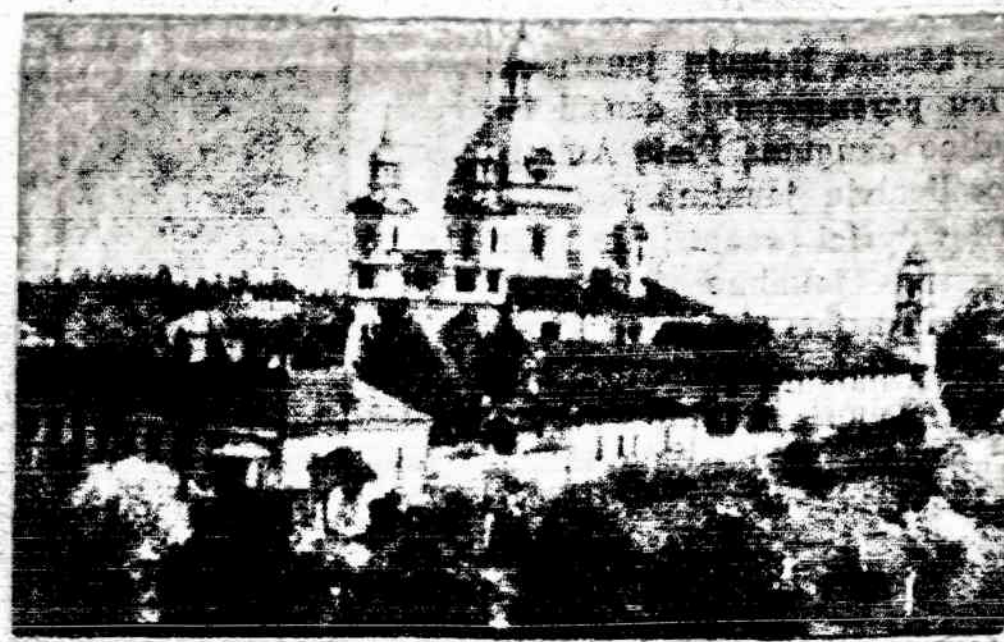
Tada ir Gaila dar buvo pirmininkas. Tegu nerinktas, o tik samdytas, bet vis dėlto pirmininkas. Jis net Bendruomenėje "rinkimuose" nedalyvavo, nes iš saviškių nesitikėjo gauti pakankamo balsų skaičiaus. Pirmininko pareigoms buvusios Bendruomenės tarybos jis buvo pasamdytas. Pasibaigus buvusios tarybos kadencijai, pasibaigė ir pono Geilos kadencija. Bendruomenės Taryba negali primesti Amerikos lietuviams pirmininko ilgiau, negu jos pačios terminas. Tarybai baigus savo darbą, turėjo pasibaigti ir josios samdinio kadencija.

Bet Gaila kažkodėl nesitraukia. Bendruomenės "rinkimai" jau seniai praversti. Bendruomenės nariai ir nariai frontininkų sukirptus atstovus rinko šių metų balandžio 24 ir 25 dienomis. Nuo "rinkimų" dienos jau praėjo pilni keturi mėnesiai. Per tą laiką balsai buvo skaičiuoti ir kelis kartus patikrinti. Juos reikėjo tikrinti, nes naujai Amerikon atnešti politikai be rinkiminės klasės negali apsieiti. Prieš kelis metus jie klastoję Chicago "rinkimus", o dabar, pagal seną frontininkų tradiciją, "rinkimai" buvo klastojami Clevelande. Kas iš tikrųjų į Bendruomenės tarybą yra išrinkti, tuo tarpu dar neaišku, bet vienas dalykas yra tikras — Gaila ton tarybon neįsitraukė.

Jeigu naujieji Bendruomenės tarybos nariai turi bent mažą visuomeninio darbo sampratą, ir jeigu jie nori, kad jų vedama organizacija galėtų dirbti kartu su kitomis didesnėmis lietuviškomis organizacijomis, tai pirmą eilę jie privalo atsirubežiuoti nuo Gailos ir Gečio seržantiškų ir melu dengiamų metodų. Negalima visuomeninio darbo grįsti melu, apgaule ir klasta. Diktatūrinis kraštuose šitie metodai gali būti pakenčiami, bet laisvoje ir susipratusioje visuomenėje, kokia yra Amerikos lietuvių visuomenė, šitokiais būdais nieko nepašali. Žmonės galima apgaudinėti kurį laiką, bet ne visą laiko.

Oficialus ALTO informacinis pranešimas, paskelbtas pirmame šio numerio puslapyje, sako, kad "bus netrukus sudaryta nauja LB krašto valdyba." Galimas daktas, kad Informacine ALTO turi žinių, jog "netrukus bus sudaryta nauja LB krašto valdyba", bet šiaip visuomenėje niekas nieko tikslaus nežino. Lietuvių plačiau skaitomoje spaudoje tokios žinios dar nebuvo, bent mes nematėme. Jeigu Gaila, norėdamas savo kadenciją pratęsti, pralaukė keturis mėnesius, tai niekas jam neuždraus dar kelis mėnesius pralaukti.

Gaila gali žinoti, kokia bus ta naujoji "taryba". Gaili jis kartais net žino, kad nauji taryba ji pasamdytas dar keturiems metams, bet tokių dalykų Gaila neprivaltėtų žinoti. Taryba gali pasirinkti žmogų iš savo tarpo. Jeigu taip atsitiktų, tai kuriam galui su Gaila tartis? Jeigu bus kiti žmonės, tai su jais galima bus pasitarti. ALTas taip ir padarė.

Pažaislio vienuolynas

J. ŠARAPNICKAS

ISPŪDŽIAI IŠ SLA 59 SEIMO

ST. CATHARINES, Ont., Kan. — Šiais metais SLA 59 seimas buvo reikšmingas Susivienijimo gyvenime, nes ta proga atšventė Susivienijimo 90 metų veiklos sukaktį ir Amerikos nepriklausomybės 200 metų sukaktį.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje Amerikos lietuviams yra lyg vaikas motinai. Pažvelgus į Susivienijimo organizavimo pradinius, jie aukoję savo jėgas, darbą ir dolerius, sudarydami pagrindą SLA organizacijai veikti ir stiprėti. Prieš 90 metų patrijotai lietuviai, SLA idealistai suprato, kad susibūre į didesnę organizacinę vienetą gali pagelbėti savo broliui sesei patekus į vargą; gali organizacijos vardu kelti lietuvių ir Lietuvos vardą amerikiečių tarpe.

Prieš 90 metų patrijotai Amerikos lietuvių sodino šį vaismedį — Susivienijimą Lietuvių Amerikoje ir po tiek metų jos vaisiais, tvirtu atsargos kapitalu šiandieną naudojasi tūkstančiai lietuvių, gaudami pigias aksidentines apdraudas \$1,000, už \$2, o savo vaikams apdraudas moka tik \$3 už \$1,000 per metus.

Šios jubiliejinės SLA 90 metų sukakties proga SLA veiklosios kuopos stengėsi pasiūsti į 59 SLA seimą delegatus. Tos kuopos, kurios pasiūnė delegatus į SLA seimus, yra gyvulių ir veiklos. Delegatai yra ta jėga, kurios parama sukasi Susivienijimo veiklos ratas. Jau trešni delegatai stengiasi Susivienijimui gauti naujų narių, nes nauji jauni nariai yra Susivienijimo egzistencijos ir tolimesnės veiklos ateitis. Kaip SLA priklausau, jau yra 21 metai. Per tą laiką lankydams SLA seimus susipažinau su senais Amerikos lietuviams, SLA veikėjais, kurie savo nuosirudimu mane dar labiau pastūmėjo į SLA veiklą ir šiandieną Susi-

Dabar apie SLA 59 seimą

Šiais metais į seimą išvykau liepos 2 dieną. Iš St. Catharines, Kanados, vykau autobusu į Čikagą. Kelionėje kol pasiekiau Čikagą, ėmė laiko 13 valandų. Kelionė, nuyauojant ir parvažiuojant buvo sėkminga. Per maitinę vykstiant jokių patikrinimų nedarė, tik dokumentus patikrinko. Tik reikėjo atsakyti į klausimus, kuriais ir patkejo maitinės pareigūnai.

Kadangi Čikagoje yra mano dvi tetos: Kazimiera Zebrauskienė ir Ursula Bobelienė, daug pusbrolių ir puseserių, vykau į seimą anksčiau, kad ta pačia proga galėčiau aplankyti ir gimines. Čikagoje iš autobuso stoties mane paėmė tetos Zebrauskienės dukros. Bronė ir Delora. Gražioje Impala mašinoje greit pasiekėme tetos K. Zebrauskienės namą.

Liepos 3 d. vaišės pas K. Zebrauskis dalyvaujant tetai U. Bobelienei ir visai gilei giminių. Liepos 4 d. vaišės pas pusseserę Virginiją ir Albina Ozius, dalyvaujant gausiam būriui giminių. Albinas Oziys yra atvykęs iš Ameriką po antrojo pasaulinio karo. Yra SLA 217 kp. narys. Rūpestingas šeimos galva. Aukštin 3 vaikus: Teresę, Dovidą ir Robertą. Visus vaikus paravęs ir veiklos. Delegatai yra ta jėga, kurios parama sukasi Susivienijimo veiklos ratas. Jau trešni delegatai stengiasi Susivienijimui gauti naujų narių, nes nauji jauni nariai yra Susivienijimo egzistencijos ir tolimesnės veiklos ateitis. Kaip SLA priklausau, jau yra 21 metai. Per tą laiką lankydams SLA seimus susipažinau su senais Amerikos lietuviams, SLA veikėjais, kurie savo nuosirudimu mane dar labiau pastūmėjo į SLA veiklą ir šiandieną Susi-

Liepos 4 d. 10 val. vakaro pasiekiau Pick Congress Hotel ir gavau 479 kambarį. Atvykęs į hotelį prisistačiau SLA prezidentui Povilui Dargiui. Liepos 5 d. 8 val. ryto delegatai vyksta puslaimės veiklos ateitis. Kaip SLA priklausau, jau yra 21 metai. Per tą laiką lankydams SLA seimus susipažinau su senais Amerikos lietuviams, SLA veikėjais, kurie savo nuosirudimu mane dar labiau pastūmėjo į SLA veiklą ir šiandieną Susi-

SLA 72 kuopos vardu platinti laimėjimus.

Sėkmė buvo gera, nebuvo tokio SLA delegato, kuris būtų atsisakęs paremti kuopos veiklą. Rašant šiuos išpučius paaiškėjo, kad laimingieji buvo: M. Balchūnas, 352 kp. delegatas iš Detroito ir S. C. Budvitis, SLA 53 k. delegatas. Laimikai bus pasiūsti paštu. Dėkui Amerikos lietuviams už paramą.

Liepos 5 d. 10:15 val. iš ryto St. Molis atidarė SLA 59 seimą. Dariaus-Girėno posto lietuvių veteranai uniformuoti įnešė Amerikos ir Lietuvos vėliavas. Solistas Algirdas Brazis, akompanuojant Antanui Kalvaičiui sugiedojo, delegatams pritariant Amerikos ir Lietuvos himnus.

Po to SLA seimą sveikino Lietuvos gen. konsulė J. Daužvardienė. Gimusi Amerikoje ir iš pat mažens priklausau prie SLA. Konsulė labai palankiai atsiliepė ir vertino SLA veiklą Amerikoje. Sekantis seimą sveikino ALT-bos pirm. dr. K. Bobelis. Čikagos burmistro vardu įgaliojė Miss Rose Farina. Ji įteikė SLA prezidentui Povilui Dargiui Čikagos miesto burmistro įrašytus ir gražiai įremtus šiuos reikšmingus žodžius: Certificate of official Recognition Lithuanian Alliance of America by the Chicago Committee Honoring the American Revolution Bicentennial 1776-1976. I will be the spirit of Chicago.

Šis atžimis dabar puošia SLA centro būstinę.

SLA seimo atidarymo išsklėmės dalyvavo ir lietuvių draugas kongresmanas Martin A. Russo.

SLA 59 seimas tinkamai parminėjo ir Amerikos nepriklausomybės 200 metų sukaktį. Meninė dalį atliko solistas Algirdas Brazis, akomp. A. Kalvaičiui.

11 valandą seimui rengti komiteto pirm. K. J. Macke pakvietė SLA prezidentą Povilą Dargį perimti pareigas ir vadovauti SLA 59 seimo darbotvarkę.

Povilas Dargis perėmęs seimą vestė padarė Susivienijimo 90 metų veiklos apžvalgą įjungdamas ir Amerikos nepriklausomybės 200 metų sukaktį. P. Dargis pabrėžė, kad lietuvių yra daug prisidėję prie Amerikos sustiprinimo kultūriniai ir medžiaginiai, dirbdami sunkius darbus kasyklose ir t. t. Baigdamas atidaromąją kalbą SLA prezidentas P. Dargis kvietė visus įsipareigoti, nors po vieną naują narių įrašyti į SLA ir pakviesti į SLA istorijos redaktorių žurnalistą Vytautą Širvydą padaryti platesnį pranešimą apie Susivienijimo kūrimosi pradžią ir iki šių dienų veiklą. (Bus daugiau)

PAVASARIS EINA KARPATŲ KALNAIS

Rašo Dan Kuraitis

Maskva susikonzfūzijo. Jie negalėjo paaiškinti, kuriais sumetimais sovietų valdžia ir tokios galingos kariuomenės vadai turėjo naudoti 200,000 sovietų karių nesipriešinusiai ir priešinantis nesirengiančiai čekų tautai. Atrodo, kad sovietų valdžia įsakė Čekoslovakijoje esančiai karo vadovybei sustabdyti žiaurumus ir bandyti rasti bendrą kalbą. Čekoslovakijoje esantiems sovietų kariams buvo įsakta nieko nepasakoti, su čekų vadais nesikalbėti. Maskva nutarė pasikalbėti su pačiu gen. Liudviku Svoboda ir grupe čekų valdžios atstovų. Sovietų valdžia pasiūlė nuvežti prezidentą Svobodą į Maskvą, kad galėtų susitarti su aukščiausiais sovietų valdžios žmonėmis.

Svoboda nenorėjo vykti į Maskvą. Jis buvo įsitikinęs, kad visus pasitarimus galima atlikti pačioje Pragoje. Tegu aukščiausios sovietų valdžios atstovai ateina pas prezidentą ir kalbasi su juo. Svoboda sutinka greitai daryti sprendimus, bet jis nori, kad sovietų karo jėgos būtų atšauktos iš Čekoslovakijos.

Ben. Svoboda nenorėjo skristi į Maskvą, bet kai jis buvo įtikintas, kad viešėjimas Maskvoje bus trumpas ir kad pasikalbėjimai bus esminiai, kuriuose bus kalbama apie sovietų karo jėgų atitraukimą iš Čekoslovakijos, tai prezidentas Svoboda sutiko vykti į Maskvą ir tartis. Bet jis rusais nepasitikiėjo. Jis sutiko vykti į Maskvą su sąlyga, kad tą dieną, rugp. 23, patys rusai jį parvės į Pragą. Jis negalys palikti tautos tokiam dideliame nerime, kai visas kraštas sveltinų karo jėgų teriojamas.

Kai prezidentas Svoboda sutiktų išvažiuoti, rusai jam prizadėjo Maskvos pasitarimus baigti viena diena, dienos vakare grįžti į Pragą. Kad nebūtų jokios apgaulės, prezidentas Svoboda, gavęs šį rusų užtikrinimą, sutiko važiuoti, bet jis tuo pačiu metu pareikalavo leisti jam pasakyti čekams, kad jis vyksta į Maskvą ir tos pačios dienos vakarą grįš į Pragą. Patiems rusams rūpėjo šita reikalą pranešti, nes jie pradėjo bijoti čekų. Sovietų karo vadaai žinojo, kuriais sumetimais jie žygiavo į Čekoslovakiją, bet sovietų kareiviai tokiam žygiui nebuvo paruošti. Jiems buvo pasakojamas įvairiausias nesąmonės. Vieniems buvo aiškinama, kad fašistai nori pagrobti čekų valdžią, o rusai vyksta čekams padėti, išgelbėti juos nuo fašistinio pavojaus. Bet kai jie pateko į Čekoslovakiją, tai jokio fašistinio pavojaus ten nerado. Jie ten ir fašistų nerado. Jeigu ankščiau toks fašistinis drįsdavo balsą pakelti, tai su vokiečiais jis kaip kamparas išgaravo. Kur jis dingo — niekas tiksliai pasakyti negalėjo. Jeigu kuris pateko į raudonosios armijos rankas, tai dabar jis jau buvo kompartijos narys, o šiais laisvų fašistų Čekoslovakijoje nebuvo.

Besikalbėdami su jaunesniais čekais, rusų kareiviai toliau įsitikino, kad raudonosios armijos vadai jiems melavo. Pačioje Čekoslovakijoje buvo komunistinė valdžia, kaip ir Rusijoje. Tikta Rusijos komunistai tvirtino, kad jie buvo komunistiškesni, negu čekų komunistai, todėl rusai ir atvyko jiems padėti komunizmo pasimokyti. Bet čekai šitokios propagandos nerijo. Čekai sovietų kariams aiškiai sakė: — "Eik namo, idiote!"

Tokių atsisaukimų čekai atmušė tūkstančius ir apdalino sovietų kariams. Jaunimas nenorėjo su rusais kalbėti. Juos vadino invazoriais, čekų pavergėjais. Kiekviena proga reikalavo, kad vyktų namo. Pragos ir kitų vietų sovietų vadai susirūpino šiomis kariuomenės nuotakomis.

MASKVON IŠVEŽE PREZIDENTĄ SVOBODĄ

1968 metų rugp. 23 dieną okupantas išvežė Čekoslovakijos prezidentą Liudviką Svobodą į Maskvą. Rusai užtikrino, kad nei kelionėje, nei pačioje Maskvoje jam nieko neatsitiks. Sovietų karo vadaai manė, kad Maskvoje jam būsią geriausia aptarti visus valstybės reikalus. Pragoje tuo metu buvusieji karo vadaai ir jų patarėjai mažai ką galėjo padaryti. Gen. Svoboda sovietų valdžios žmonės gana gerai pažino, todėl kiekvieną jų žodžiu abejojo. Jis buvo daug ramnesnis, kai turėjo progą pasakyti patiems čekams, kad jis išvežamas į Maskvą padėčiai aptarti, bet tos pačios dienos vakarą jis grįžti į Pragą.

Be to, kiekvienam sutiktai čekui jis pasakojo, kad jis vyksta į Maskvą, kur užtruks tikrai kelias valandas. Jis noris pasikalbėti su įtakingiausiais sovietų valdžios atstovais; kad atšauktų sovietų karo jėgas iš Čekoslovakijos.

Dubčekas įsakė čekams nesipriešinti sovietų karo jėgoms. Pirmą dieną niekas joms nesipriešino, nes čekai buvo apstulbę. Bet pirmos dienos vakarą jau pradėjo kristi sovietų karininkai, valdantieji tankus Pragoje. Gyvybės neteko didokas sovietų karių skaičius kitose vietose. Antrą okupacijos dieną visa Praga, įskaitant ir komunistus, reikalavo, kad sovietų tankistai ir kiti kariuomenės daliniai važiuotų namo.

Čekų jaunimas įsidrąsino ir pradėjo rusams išmintinėti. Jauni vyrai užsokdavo ant rusiškų tankų ir bandydavo kalbėti su viduje esančiais nėsardintaisiais kareiviais. Jiems aiškino, kad Čekoslovakijoje sovietų tankams nėra kas veikti. Patarinėjo jiems važiuoti namo.

Pačioje Pragoje viena jauna mergina, praėjama pro parasiutintinkų leitenantą, stovėjusį Vaclovske Nadraži kampe, šalia stovėjusio tanko, kirtė leitenantui į šautuvą vamzdį ir tarė:

— Ar tu žinai, kur esi? Tu esi Čekoslovakijoje, Pragoje, čekų sostinėje.

— Taip aš žinau, — atsakė jai leitenantas.

— Jeigu žinai, tai tuojau nešdinkis iš čia. Tu, idiote! Sovietų karininkas nieko jai neatsakė, nes sovietų kariams buvo įsakta nedieiti civilių, jeigu jie nesudarė gyvybei pavojaus.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

Skaitytojų Balsai

Gerbiamas Redaktorium!

Sį kartą Naujienų pagalbai pridėtu tik 11 dol. Jeigu būtų leista pasakyti, kodėl aš ir daugelis kitų remiame Naujienas?

Čia, išėjimoje, mes turime bent skaičiaus atžvilgiu, gražią lietuvišką spaudą. Bet visa nelaimė glūdi tame, kad jos, nors mažą dalį, nuklydo per daug į kairę, išduodama savo tautos interesus; antra, jau didesnė dalis, pasuko per daug į dešinę ir net toleruoja nedemo kratinės filosofijas, kas yra ža linga, ypač šiuo metu.

Tuo tarpu Naujienos liko cen tre ir paliko ištikimoms lietuviš kiems ir demokratiniams idea lams. Todėl Naujienoms liko svarbūs ir kartu sunkūs uždavi niai. Ar jos tuos uždavinius tin kamai atliks? Tai priklausys nuo visų paramos. Niekuomet nebuvo atsitikimo, kad mūsų lai mėtų vienas generolas be geros armijos.

Šiandien Naujienos mums yra paskutinė viltis. Todėl svarbu, kad daugiau skaitytojų paremtų jų leidimą bei masinių fon dą ir daugiau lietuvių atkreiptų savo dėmesį į Naujienas ir jas užsisakytų. To ir linkiu.

Su pagarba

J. Jankauskas,
St. Petersburg, Florida

TRUMPAI

Jonas Martin iš Evergreen Parko apylinkės atsilie pė į Naujienų platinimo vaju užsakydamas jas vieneriems metams. Naujasis mūsų skaitytojas p. J. Martin yra vyresniosios kartos Amerikos lietuvis, savo kantriū darbu ir tvar kingu gyvenimu įsigijęs dau giabutį namą Chicagoje taip pat rezidencinio stiliaus namus Floridoje, kurioje pralei dia rudens ir žiemos mėne sius. Dėkui jam už dėmesį ir už prenumeratą.

K. Pocius, East Chicago, Ind., pratęsdamas prenumera tą, atsiuntė Naujienų labui 14 dol. auką. Ta proga tarp kita rašo: "Kiekvienas išėjimoje iš einantis laikraštis, žurnalas ar knyga man yra brangus (žino ma, išskyrus raudonus). Žinau gerai, kad išėjimoje spaudai sunku išlaikyti. Bet turime dėti visas pastangas, kad ją iš laikytume. Laikraščio redaktori ai ir spaudos žmonės dirba ilgas valandas už mažą atlygi nimą. Ateikime jiems į talką finansine parama. Linkiu Nau jienoms nepavargti sapudos darbe ir gyvuoti ilgus dešimt mečius". Dėkui už pareiškimą ir už auką.

Povilas Burneikis iš Brid gepofo apylinkės, lankydamas sis Naujienose, iškėlė penkinį laikraščio paramai. Dėkui už

vizitą ir už auką. Tos, apylin kės tautietis turkamėsniams su sipažinimui užsiskė Nauji enas 3 mėn. Dėkui už dėmesį.

Kazys Stimulys iš Lemon to apylinkės iškėlė per Kristi ną Austin dešimį Naujienų paramai. Dėkui už nuolatinį paramą. Visi skaitytojai prašo mi remti Naujienas ir jas pla tinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis susipažinti ir pareikšti savo asmenišką nuomonę jas užsisakant. Naujienos yra sūn čiamos susipažinimui 2 savi tes nemokamai.

Stasys Aukštuolis, gyp. 4101 S. Artesian iš š.m. liepos mėn. 31 d. į rugpjūčio mėn. 1 d. naktį apie 12.30 val., ties 67 gatvės Western, jam važiuo jant namu, buvo užpultas 3 juodžių ir sumuštas, sudaužant plaktuku jam galvą. Vėliau jo paties mašina nuvežtas į va karius — Ohio str. ir ten iš ma šinos išmestas, šaukėsi pagal bės. Žmonės pastebėjo pašau kė policiją ir tik 4 val. ryto buvo nuvežtas į šv. Onos ligo ninę, 4930 W. Thomas str. N. III.

Istatymų kuriozai

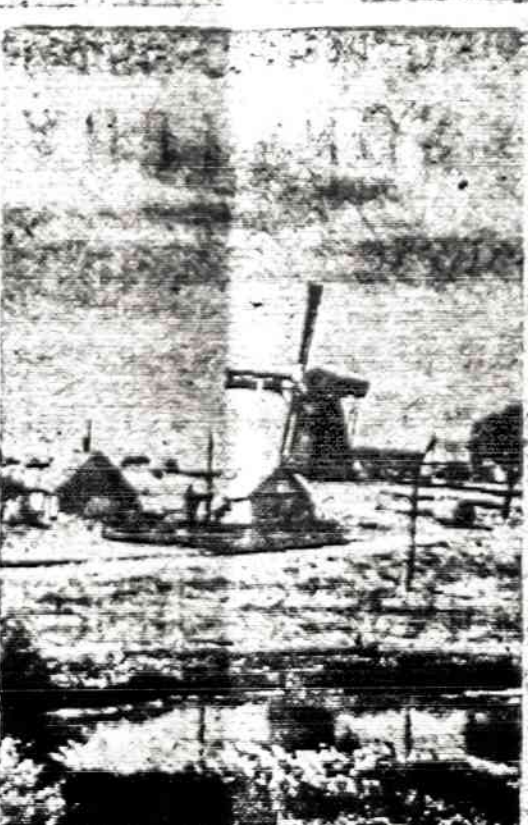
Neseniai New Yorke išleistas JAV-gakojančių įstatymų rin kins. Šiuo metu JAV-galioja 1,156,664 įstatymai. Tokioje į statymų jūroje yra nemažai ir keistenybių — pavyzdžiui, Kan sas valstijoje įstatymu uždrau sta valgyti drižius, skorpionius ir panašius šliužus. Los Ange les mieste draudžiama nešioti dir binę bardą ir ūsus. Ohio val stijoje uždrausta medžioti v žiuojant tranvajuje. Pensilva nijoje — griežtai draudžiama garsiai reikšti savo nepasiten kinimą arba keiktis. Prasizan gus — imama 67 centai baudos. Konektikute viešose parkuose skirtingų lyčių asmenys gali sė dėti greta viens kitą ne arčiau kaip 15 centimetrų...

Jeigu kam paveikslas reik, I Čjurlionio Galeriją eik. Rasi daug lietuvių dailininkų paveikslų. 4038 Archer Ave., Chicago, IL.

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2446 WEST 69th STREET
Tel.: REPUBLIC 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą
ir kitus kraštus
P. NEUŽINSKAS, 4065 Archer Ave
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SOPHIE BARCUS
RADIO FIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOP, 1490 K.A. A.M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma dienio iki penktadienio 12:30-1:00 v. popiet. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telef.: HEMLOCK 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Netoli Kretingos stovėjęs vėjo ma lūnas ir ūkininko sodybos. Dabar vis kas išgrautu, paimta sovietų valdžios nuosavybėn.

Atsiusta paminėti

Atminimų turtas

Kristijono Donelaičio Aukš tesniosios Lietuvos Mokykl los dešimtajai abiturientų lai dai užveriant mokyklos duris moksleivių 1975 - 1976 mokslo metų metraštis, 112 puslapių gausiai iliustruota los pavyz dinės mokyklos veiklos vaiz dais su direktoriaus Juliaus Sirkos, Aukštesniosios ir Pradi nės mokyklų vadovybės, Mo kytų Tarybos Tėvų Komite to, mokytojų ir 19 abiturientų mokinių nuotraukomis. Metra šlyje yra 80 kūrinių-eilėraščių ir straipsnių, kurių žymiai dalis parašyti kolektyviai, tai yra vienu bendru klausimu pasisa kanti po keletą abiturientų įva rionių rimtomis temomis. Pa vyzdžiui, straipsnis "Moteris Lietuvos laisvės kovotoja" parašytas Sofijos Daukūtes (VI kl.) ir Roberto Vito (VI kl.); apie Kazio Binkio kūrybą rašo keturi VII klasės mokiniai — Algis Korzonas, Rūta Paukš taitė, Rita Dapkutė ir Laura Lauciūtė. Ar reikalingi mums draugai? pasisako net 6 VIII klasės mokiniai — Rita Norei kaitė, Laura Slonkytė, Kari na Norkaitytė, Jonas Deveikis, Zygaite ir Laura Narytė. Nors atsargiai su kai kuriomis abe jonėmis, bet — žinoma, visi prieina išvados, kad draugai

— Illinois valstijos loterijoje rugpjūčio mėn. 5 d. traukime laimėjo 86, 801 ir 9582, spalva — žluc. Double Derby trauki me rugpjūčio 6 d. laimėjo 526, 9221, 28445 ir 969095, spalva — yellow.

— Bagdado kalifas Mustan jid Billah (1114 — 1170), įsakė visiems gyventojams kasdien praustis pirtyse, arba plauti vandeniu visą kūną. Jis buvo nužudytas turkiškos pirties ga rine išvados, kad draugai

LADIES AND GENTLEMEN
Hair formula JIB is Patented-Guaranteed in Switzerland and is Registered in U.S.A., Canada, Europe, Japan, South America, Africa, Australia, New Zealand, etc. It cures Dandruff, Falling Hair, itching scalp, Spots, and strengthens HAIR. Root growth, and restoring NATURAL HAIR COLOR. Using JIB you will never be BALD or GREY. 100% Guaranteed. Listed in Drugist Red-Blue Book. Drug-Chemist Order STRAIGHT JIB LAB.: J & J, 2557 W. 99th St., 1640 W. 47th St., So. 50th Ave. & 14th St., Chicago, Ill. 1137 N. Ashland Ave., 2834 No. Milwaukee Ave., Chicago, Ill. JIB Medicine Liquid 8 oz. 16 week supply — \$6.00. Money Order, postpaid. Send Today! JIB LABORATORY, 1437 So. 49th Ave., CICEBO, ILL. 60650

SODYBU PIEVELES
Niekio nėra gražesnio apie namus, kaip gražiai žaliuojanti pievelė. Kiekvienas lietuvis didžiuojasi savo pievele. Amerikoje ne visur galima gražias sodybų pieveles išauginti. Reikia patyrimo. Dabar yra išėjusi nedidelė 40 puslapių agronomo A. Seštoko knygelė, kuri vadinas:
SODYBU PIEVELES
Knygelėje surašyta viskas, kad liečia pieveles. Aprašyta kaip žolę užauginti, kaip žemę tręšti ir prižiūrėti. Naujienos šia knygele padovinėja. Užrašavusieji gali knygelę įsigyti už \$1.25. Jeigu kas toliau gyvena arba nenori užrašyti, tai gali atsiųsti \$1.50 čekį arba Money Order, o mes knygelę jam pasiųsim. Pinigus prašome siųsti tokiu adresu:
NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Juozės Vaičiūnienės knygos
TAUTINIŲ ŠOKIŲ SVENČIŲ TAKAIS
100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.
DAINŲ SVENČIŲ LAUKUOSE. Kišeninio formato 151 psl. Kaina \$2.00
Persiuntimui paštu reikia pridėti 50 c. egzemplioriui.
Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.
Knygas galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money or derį tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

PERSONAL

Asmenų ieško

IESKAI LIETUVES NAMU SEI MININKES 60-70 metų amžiaus namų ruošai ir virimui. Vasaros metu gyventi Evergreen Parko apylinkė, o žiemą Floridoje. Prašoma telrautis Chicago telefon 425-2729.

reikalingi. Kaip Laura Narytė sako: "Gyvendamas vienas pa saulyje nežinotum, kas yra meilė, džiaugsmas, piktumas". Netrašio viršelis dail. Pet ro Alekšos, paruošimas spau dai atliktas Reginos Kučienės; techninė priežiūra J. Bagdono ir D. Bindokienės; nuotraukos Vaclovo Noreikos; spauda M. Morkūno.

Metraščio formatas maž daug 11x8 nykščių (inčų). Pui ki ant stalo padėti knyga ne vien šių metų abiturientams.
J. Pr.

Suimtas 19-tis padegėjas

Suimtas Michael McGrath, 19 metų amžiaus, bedarbis, gy venęs 4827 N. Wolcott ave., šeš tadienį padegęs dvejus namus, kuriuose žuvo šeši žmonės. Jis prisipažino policijai "aplankęs" 4853 N. Wolcott ave. gyvenusią moterį Mrs. Marshą Hirtzig su dviem vaikais. Išleidamas jis vėstibiulyje užsikūres cigarete ir dėgtuku numetus žemėn. Pa matęs numestų popierių, jis juos padegęs ir išėjęs. "Aš tik no rėjau matyti gaisrą", pasakė jis. Vėliau jis prisipažino šeštadie niu rytą apie 5 valandą padegęs ir kitą namą.

Zuvusių šešių žmonių tarpe minimi 6 metų amžiaus Kimber ley Savickus, žuvisius — Mrs. Hirtzig ir jos antro vyro dukte.

— Illinois valstijos loterijoje rugpjūčio mėn. 5 d. traukime laimėjo 86, 801 ir 9582, spalva — žluc. Double Derby trauki me rugpjūčio 6 d. laimėjo 526, 9221, 28445 ir 969095, spalva — yellow.

— Bagdado kalifas Mustan jid Billah (1114 — 1170), įsakė visiems gyventojams kasdien praustis pirtyse, arba plauti vandeniu visą kūną. Jis buvo nužudytas turkiškos pirties ga rine išvados, kad draugai

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zeme — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS
DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginie 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS - VALDYMAS - NOTARIATAS - VERTIMAI

[VISU RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

5 KAMBARIŲ mūrinis bungalow su 2 kamb. pastogėje. Centrinis šildymas, garų, garažas, 56-ta ir Rockwell \$22,000.
2 PO 5 MŪRINIS, Centrinis šildymas, garų, 2 masinų garažas. 62-ta ir Talman. \$29,900.
3 BUTAI ir tuščia krautuė. \$360 pajamų per mėn. Brighton Parke. \$28,000.

SIMAITIS REALTY
Insurance. Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

MOBILE HOME, immaculate, well landscaped. 1/2 Acre, sidewalks, utility building, pump house. Ideal retirement. Walk to stores \$8700.00.
BINKLEY REAL ESTATE
110 West Main Street
Winamac, IN. 46996
Ph.: 219-496-3812

MISCELLANEOUS
Ivairūs Dalykai

PARDUODAMA: krautuvis svarstyklės, desrmos plauštyti mašina, pyraginis bufetas, lentynos ir kita. Teirautis: 2543 W. 69th St., Chicago, Ill. Tel. 737-1286.

M. A. SIMKUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilytybės prašymai ir kitoki blankai.

— Naujienas galima užsisa tyti telefonu, skambinant ad ministracijai darbo valandomis. Taip pat kviečiama skambinti arba rašyti prašant siųsti susipažinimui. Platinimo vajuas proga Naujienos yra siunčia mos susipažinimui 2 savaites nemokamai pagal gautus pagel davimus ir galimų skaitytojų idresus.
(Pr).

— Kiekvienas lietuvis gali ap sidrausti gyvybę nuo \$100 iki \$10,000 Susivienijimo Lietu vių Amerikoje (SLA) organi zacijos. Vaikams ir jaunuo liams pigi TERM apdrauda: \$1,000 tik už 3 dol. metams. Jiems yra ir Taupomoji — En dowment apdrauda aukštajam mokslui arba studijoms. Klaus kite apie grupinę Akcidentale apdraudą organizacijų na riams — tik \$2 už \$1,000 ap draudą. Dėl šių ir kitokių in formacijų skambinkite Kristi nai Austin % Naujienos Tel. 421-6100.
(Pr).

• Charles Marquardt buvo ne prietaringas ir iš 250 keleivių vienintelis sutiko imti kajutę Nr. 13 Drumond Castle garlai vyje. Tas garlaivis 1896 m. bir zelio 16 d. važiavo iš Capetown į Angliją, o prie Prancūzijos krantų užvažiavo ant povanden inės uolos ir per 3 minutes nu skendo. Žuvo visi keleiviai, iš skyrus Marquardtą. Visą naktį jis kovojo su bangomis, o rytą ji išgelbėjo žvejai.
• Žemės ūkio departamentas nustatė, kad citrinų yra net 9.8% cukraus, — daugiau ne gu jo yra saldžiuose vaisiuose: ananase — 9.7%, abrikosuose — 9.4%, žemuogėse — 7.4%, malone — 6.7%.

BUD'S REAL ESTATE

PIRKSTI — PARDOUSIT — NUOMOSIT
IVAIROS DRAUDIMAI
Malonai jums patarnaus
BALYS BUDRAITIS
4369 ARCHER AVE., CHICAGOJE
Tel. 254-5551
135-TH IR ARCHER AVE.
Tel. 257-5881

PASTOVUS NAMAI
MARQUETTE PARKE

2 BUTŲ moderniai įrengtas namas už Kedzie, žaliame parke. Virš \$4,000 pajamų. Kainuoja \$30,000.

4 BUTŲ mūras prie Maria High, Nau jas garų šildymas. Nauja elektra. 3 auto mūro garažas. \$44,900.

2 BUTŲ po 6 kamb., liuksus 6 metų mūras ir mūro garažas. Atskiri šildy mai. Įrengtas beismontas. Artū 71-mos ir California. \$55,000.

6 KAMB. didelis mūrinis namas, Naujas garų šildymas. Garažas. Tuoj jau galima užimti \$20,900.

PLATUS LOTAS arti šv. Kryžiaus ligoninės Pigu.

VALDIS
REAL ESTATE
2625 WEST 71 STREET
Tel. 737-7200; arba 737-8534

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

FETTING CONSTRUCTION
7152 South Kedzie Avenue
Nauji namai ir remonto darbai atliekami sulig užsakymu.
JULIUS FETTING, savininkas
778-8166

HEATING AND AIR CONDITIONING
DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

D E M E S I O
\$2-30 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$74 pusmėšui automobilio Liability apdraudimas pensininkams.
Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

HOMEOWNERS POLICY
Call Frank Zapolski
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

Didžiausias kailių pasirinkimas
pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje
NORMANA BURŠTEINA
Tel. 263-5826 (jstaigos) ir 677-8489 (buto)
185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

BIZNIERIAI KURIE GARSINASI "NAUJIEŖOSE" — TURI GERIAUSIA PASISEKIMA RIZNYJE